

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno diplomanta: Martin Prokeš

Téma práce: Prevence v občanském zákoníku

Rozsah práce: 161 206 znaků, včetně mezer

Datum odevzdání práce: 29.11. 2023

1. Aktuálnost (novost) tématu: Téma práce je aktuální, a to ze samé podstaty tohoto institutu. Další rozměr novosti přidal diplomant tím, jak se o tento institut zajímá, jak jej zkoumá. Z tohoto důvodu jde i o téma nové.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody: Téma je poměrně náročné na teoretické znalosti, ale i na zpracování nutně značného počtu vstupních údajů.

Diplomant pracoval především metodou analytickou, ale bylo třeba, aby využil metodu historickou a srovnávací, jakož i deduktivní.

3. Formální a systematické členění práce: Předložená práce je přehledná, vhodně systematicky členěná, umožňuje čtenáři dobrou orientaci v textu.

Je rozdělena do úvodu, pěti kapitol a závěru. Většina kapitol se člení i dál, event. i vícenásobně.

V první kapitole diplomant zkoumá pojem, resp. institut prevence ze všech možných stránek, a v jednotlivých, resp. dílčích aspektech, i v souvisejících institutech. Ve druhé kapitole je čtenář seznamován s historií vývoje zkoumaného institutu. Třetí kapitola má tři, poněkud nesourodé části. V první je analyzováno platné právo (občanský zákoník 2012), tady totiž diplomant – jako komentátor – analyzuje postupně všechna rozhodná ustanovení obč. zák. Druhá část obsahuje komentář k těm ustanovením obč. zák., která upravují otázku zproštění odpovědnosti, třetí pak pohled do nedávné minulosti, tj. do občanskoprávní úpravy dříve platné a ke dni 31.12.2013 zrušené. Ve čtvrté kapitole diplomant nechává nahlédnout do rubrikovaného tématu tak, jak jej reflektují vybrané tři zahraniční úpravy. V páté kapitole se diplomant stručně ohlíží na několik málo judikátů, jež byly v jednom jediném literárním prameni již dříve zpracovány (citace z druhé ruky); ostatní ovšem zcela pomíjí.

4. Kritéria hodnocení práce

a) Splnění cíle práce: Cíle práce uvádí diplomant v úvodu své práce. Tyto cíle byly splněny.

b) Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství: Nic nesevřdčí o tom, že diplomant nepracoval samostatně, že práce není opsána z publikované práce jiné osoby.

c) Logická stavba práce: Zásadně bez připomínek. Výjimku představuje třetí, diplomantem samým označená jako „empirická“ (nevím ale, proč, s empirií text nijak nesouvisí) kapitola. Důvody už jsem naznačila v třetím bodu výše.

d) Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů), včetně citací: Přesto, že

poznámkový aparát vypadá na první pohled jako bohatý a řádně vedený, vykazuje mnoho problematických bodů. Především a zejména citace jednak zákonného textu, ať už platného či zrušeného, jednak důvodové zprávy, diplomant uvádí z literatury, z monografií, především z komentářů (citace z druhé ruky! Proč?). Pramen, který diplomant uvádí jakoby šlo o monografii, není ve skutečnosti ničím jiným, než důvodovou zprávou. Dále např. cit. Gottwald není dohledatelný, klade se otázka, proč diplomant cituje z pátého vydání (r. 2009 MK), když aktuálně je na internetu dosažitelné deváté. Vůbec: diplomant pracuje jen (s několika málo výjimkami) s tituly cca deset let starými, třeba s prvními vydáními, když na trhu jsou dávno vydání druhá atd. A hned je tu otázka, proč tomu tak je. Nedržel se snad diplomant nějakého staršího textu tematicky blízkého, či dokonce tematicky shodného?! Vždyť standardem právní práce je použití toho nejnovějšího, posledního, co právě vyšlo, co je aktuálně k dosažení v knihovně listinné nebo internetové. Anebo, při práci se zákonným textem nebo s důvodovou zprávou, je třeba citovat z tzv. úředního textu, čili z toho, který vydal zákonodárce, popř. na svých oficiálních stránkách Ministerstvo spravedlnosti (např. tzv. aktualizovaná DZ k obč. zák. 2012). Pak totiž ani nemusím používat odkazy do poznámek pod čarou, používám závorku za větou v základním textu. Slovo o nedohledatelnosti odkazovaných místo platí ale v mnohem širší míře, v podstatě bez ohledu na to, odkud je citováno. Jistý nedostatek představuje i fakt, že diplomant nedostatečně přesně cituje z děl kolektivních, neboť autora citovaného místa neuvádí, a to s jedinou výjimkou, kterou je mně neznámý a na síti nenalezitelný pan Pasko v Komentáři J. Petrova (C.H.Beck). Citováno rovněž z 1. vydání, když na trhu je již delší dobu druhé.

Konečně se musím zastavit u práce citované diplomantem (nepřesně) takto: ELIÁŠ, Karel a ZUKLÍNOVÁ, Michaela. Návrh občanského zákoníku. Část první až čtvrtá. Česká advokátní komora a Ministerstvo spravedlnosti, 2000. Předně, tento text není veřejně dostupný. Nevydala jej Česká advokátní komora, ale jen Ministerstvo spravedlnosti České republiky. (Lze dovodit, že ČAK tento text přetiskla a dodala, co považovala za vhodné! Že chybně, to jí nejspíš bylo lhostejné! Že text de facto odcizila, rovněž.) Text není datován, ale z mnoha!!! důvodů nemůže být a není z roku 2000. Jedná se o soukromý text vytištěný pro potřeby členů širší pracovní komise MS ČR. Takový text nelze v žádném případě použít při psaní jakékoli práce, která má být zveřejněna, tj. která hodlá být dílem ve smyslu autorského zákona.

e) Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu): Diplomant analyzoval své téma v potřebné hloubce.

f) Úprava práce (text, grafy, tabulky): Bez připomínek. Pomíjím však fakt, že jistá část práce je pojata jako komentář k zákonnému textu (viz výše).

g) Jazyková a stylistická úroveň: V zásadě dobrá. V práci je ale velké množství „překlepů“, čtenáře napadne, že diplomant „nepořádně“, resp. nedostatečně pozorně opisoval jiný text, a to, co opsal po sobě pak nejspíš nečetl! Co ale velmi udivuje, to je styl vyjadřování tak mladého člověka, jakým diplomant je: tak na str. 38 //vybírám namátkou// posuzované práce např. čteme: „Z povahy výkladu zákona tedy vyplývá, že nelze znevažovat nutnost obeznámit se se všemi okolnostmi případu, ať již je to samotný důsledek porušení prevenční povinnosti, nebo okolnosti, které k tomuto porušení vedly. Zvážena musí být očekávání, která jsou na osobu porušující tuto povinnost kladena...“. Nebo na

str. 57: „Pokud již byly prvky nutné obrany využity, přičemž útočníkovi nebo jiné osobě byla způsobena újma, posuzuje („se“ v *textu chybí – nepozornost, viz prve*) při řešení výše odškodnění protiprávnost či přiměřenost této nutné obrany“ (*ale je možné, že i jinak je věta zkomolena, neboť není dobře srozumitelná*). Nicméně, jak jsem již naznačila, je celkem lhostejné, na které místo v textu práce poukážu, neboť celý text je psán stejným, literárně a stylisticky značně vyspělým jazykem, stylem odpovídajícím vypsání právníkové ruce staršího člověka. Poznávám, že ani já, člověk jistě dávno nemladý a s rukou dost vypsanou, bych takto svůj text „nevyšperkovala“.

5. Vyjádření k práci: Práce má slušnou kvalitu. Jedním z degradujících prvků je způsob zvolený pro psaní celé třetí kapitoly (viz již výše). Dále se sluší poznamenat, že předložená práce obsahuje dnešní řádné právní (právníkové) dikci (slovníku) neodpovídající výrazy jako např. „NOZ“, ev. „Nový občanský zákoník“, „minulá“ úprava, „současné“ právo (právní řád, pojetí) atd. Diplomant píše chybně zásadně o „majiteli“, kterýžto výraz platný obč. zák. nezná!! Ostatně, naposled se vyskytl v ABGB!

Problém sám o sobě představuje ta partie předložené práce, v níž diplomant nabízí srovnání s cizím právem. Jeho informace o třech vybraných právních úpravách nejsou správné. Jednak nejsou úplné. Když už srovnávám cizí úpravu s úpravou českou, je třeba odkazovat řádně, tj. na určité ustanovení. Jednak, diplomantovy překlady jsou školácky chybné, kostrbaté, nepřesné. Diplomant neuvedl, o čí překlady se jedná, zda snad překládal sám, zda využil nějaký internetový překladač, zda jde o překlad jiné osoby?? Kromě toho, odkazy na jednotlivá ustanovení, platí to zejména o BGB, jsou nepravdivé, např. § 904 BGB je o něčem jiném, než diplomant tvrdí.

Práce s judikaturou není dostatečná, zejména z hlediska kvantity rozhodných rozhodnutí.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě: Diplomant by měl vyložit, jakou roli hraje *omluvitelné vzrušení mysli* v kontextu *nutné obrany*, resp. *krajní nouze*.

7. Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě: Vzhledem k tomu, že předložená diplomová práce splňuje požadavky kladené na práce tohoto druhu, a to jak po stránce obsahové, tak po stránce formální, doporučuji práci k obhajobě.

8. Navržený klasifikační stupeň: dobře.

V Praze dne 16. prosince 2023

doc. JUDr. Michaela Hendrychová, CSc.
oponentka diplomové práce